

застосовуються методи фінансового планування, мають змогу ефективніше організувати свою виробничо-господарську та економічну діяльність, адже фінансове планування – це реальна економія грошей і часу.

Шляхами вдосконалення фінансового планування вважаємо: 1) використання при фінансовому плануванні достатньої інформаційної бази, яка б відповідала вимогам менеджера як за кількістю так і за якістю. Слід використовувати такі джерела інформації: постанови директивних органів із питань розвитку галузі; державні закони; вихідні дані, які розраховуються відповідними службами підприємства при розробці проекту плану (прибуток, економічні нормативи); результати попередньої роботи зі споживачами із встановлення довгострокових господарських зв'язків та укладення договорів поставок та надання послуг; інформація про використання трудових та матеріально-технічних ресурсів (із досвіду закордонних компаній); матеріали аналізу виробничо-фінансової діяльності з метою виявлення внутрішніх резервів виробництва та збільшення прибутку підприємства; 2) наукова обґрунтованість фінансового планування, яке передбачає економічне обґрунтування фінансових показників, а також відображення в них реальних процесів економічного і соціального розвитку, збалансованості в них усіх фінансових ресурсів; 3) самостійність підприємства у фінансовому плануванні дасть змогу при розробці фінансового плану гнучко реагувати на зміни зовнішніх та внутрішніх умов виробництва та збуту; 4) використання принципу економічності передбачатиме те, що витрати на планування повинні раціонально співвідноситися з отриманими результатами; 5) розроблена система планів повинна допускати можливість коригування при зміні зовнішніх умов стану підприємства (необхідність реалізації цього принципу зумовлена постійними змінами зовнішнього середовища та потребою своєчасної адаптації планів до них; при цьому доцільно використовувати систему змінного планування, зміст якого полягає у коригуванні із закінченням встановленого планового періоду планів на наступні періоди).

Література

1. Бруханський Р. Ф. Управлінський облік. Навчальний посібник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 223 с.
2. Бруханський Р. Ф. Контролінг / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 114 с.
3. Бруханський Р. Ф. Організація бухгалтерського обліку в умовах реструктуризації сільськогосподарських підприємств / Р. Ф. Бруханський // Придніпровський науковий вісник. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 1998. – № 100 (167). – С. 55-59.
4. Бруханський Р. Ф. Особливості концепції дивідендної політики сільськогосподарських підприємств / Р. Ф. Бруханський // Наука молода. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – № 1. – С. 73-78.

Федорчук І.

Тернопільський національний економічний університет

ГІПОТЕЗА В ЕКСПЕРТНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ

Доцільність застосування гіпотез більшість вітчизняних науковців розглядають у контексті проведення експертного дослідження питань, поставлених у межах проведення судово-бухгалтерської експертизи. Таке тлумачення гіпотези, на нашу думку, не розкриває мету та предмет припущення. Ми не можемо погодитися з окремими поглядами вітчизняних

науковців відносно місця і ролі гіпотези в судово-бухгалтерській експертизі. По-перше, попередня гіпотеза, суть якої обумовлена формулюванням питань, висувається слідчим, (в окремих випадках судом) через питання зазначені в ухвалі (постанові). Такий розвиток подій свідчить про те, що попередня гіпотеза знаходиться поза межами пізнавальної діяльності експерта. В даному випадку така попередня гіпотеза є слідчою версією, яка вимагає перевірки із застосуванням спеціальних знань у сфері бухгалтерського обліку. По-друге, ми вважаємо, що після формування версії, котра базується на конкретних фактах, які не мають беззаперечного характеру по відношенню до події, що досліджується, може формуватися інша версія, або навпаки, – жодної версії, за умови, якщо версія слідчого знайде підтвердження за результатами дослідження експерта-бухгалтера. Викладені міркування дозволяють висловити думку, що у процесі судово-бухгалтерської експертизи, у межах пізнання дійсності через факти, що надаються експерту, можуть формуватися лише версії.

На нашу думку, потреба у гіпотезі виникає в господарському контролі, коли обсяг інформації вкрай обмежений, поряд з цим поставлено завдання щодо оптимізації контрольного заходу, коли по деяких характеристиках теперішнього потрібно відновити картину минулого або на підставі минулого та теперішнього зробити висновок про майбутній розвиток явища. Побудова припущень про такі порушення має відповідати змісту та правилам побудови гіпотез. На нашу думку, формування гіпотез про ймовірність господарських порушень може розвиватися за двома напрямками, а саме: 1) формуванням гіпотез на підставі існуючих норм господарювання; 2) формуванням гіпотез евристичним шляхом, припускаючи певні дії, які не описуються правовими нормами, проте мають негативні наслідки для господарювання. Такий підхід дає нам підстави висловити думку про існування двох видів гіпотез господарського контролю: 1) типової (загальної) гіпотези, яка висувається на стадії попереднього планування і формулюється на підставі вже встановленої норми (як правило, правового характеру); 2) робочої (локальної) гіпотези, яка формулюється після проведення огляду об'єкта контролю.

При формулюванні гіпотези про можливість існування господарського порушення слід пам'ятати про дотримання певних вимог, зокрема вона: 1) повинна підлягати дослідній перевірці; 2) має стосуватися якомога ширшого кола явищ; 3) повинна передбачати ще невідомі явища; 4) має бути логічно побудованою. На нашу думку, алгоритм побудови типової (загальної) гіпотези про існування господарського порушення має включати: 1) оцінку контрольної ситуації (оцінку середовища, в якому функціонує об'єкт контролю); 2) встановлення (обрання з вже встановлених) норм функціонування об'єкту контролю; 3) формування гіпотези про ймовірність відхилення від норм функціонування об'єкту контролю; 4) обрання методики перевірки типової (загальної) гіпотези.

Типові (загальні) гіпотези у господарському контролі можуть бути сформовані на теоретичному рівні обміркування можливих господарських порушень, які визнаються такими внаслідок порушення нормативно-правових регламентів суб'єктами господарювання різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та різних видів економічної діяльності. Робоча

(локальна) гіпотеза як припущення може з'являтися як доповнення до типової (загальної) гіпотези під час попереднього ознайомлення з діяльністю суб'єкта господарювання, або після безпосереднього ознайомлення на місці проведення контрольних заходів. Відповідно, алгоритм висунення робочої (локальної) гіпотези матиме наступний вигляд: 1) безпосереднє ознайомлення з об'єктом контролю; 2) одержання первинної інформації про правильність висунення типової (загальної) гіпотези; 3) висунення робочої (локальної) гіпотези – в межах конкретизації типової (загальної) гіпотези, або її спростування у зв'язку з обставинами, які були встановлені в наслідок огляду та обстеження; 4) коригування плану та програми проведення контролю.

Література

1. Бруханський Р. Ф. Судово-бухгалтерська експертиза: навчальний посібник. / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 246 с.
2. Бруханський Р. Ф. Стратегічні пріоритети оптимізації контрольно-ревізійних процедур в АПК України / Р. Ф. Бруханський // Облік і контроль на підприємствах АПК: стан та перспективи розвитку: у 2 частинах. – Ч.1. – Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції 10-11 жовтня 2008. – К.: КНЕУ, 2008. – С. 28-30.
3. Бруханський Р. Ф. Особливості концепції дивідендної політики сільськогосподарських підприємств / Р. Ф. Бруханський // Наука молода. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – № 1. – С. 73-78.
4. Бруханський Р. Ф. Модернізація Державної податкової служби України: проблеми та перспективи / Р. Ф. Бруханський // Наука молода. – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – № 5. – С. 93-99.

Грицук І.

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Сучасні процеси глобалізації економіки, загострення конкуренції, як на вітчизняних, так і світових ринках, посилення соціальної відповідальності бізнесу передбачають застосування якісно нової моделі управління підприємством. Оскільки найбільш вагомим елементом підприємницької діяльності за сучасних умов більшість економістів визнає оборотні матеріальні активи, відповідно модель організації їх формування і використання консолідує фундамент ефективного тактичного й стратегічного розвитку бізнесу. Питання оптимізації обліку й аналізу ефективності використання оборотних матеріальних активів набувають все більшої актуальності як серед теоретиків, так і серед практиків. В умовах глобальних змін економіки відбувається суттєва трансформація традиційних параметрів бізнесу, мотивуючи принципове переосмислення ролі та значення оборотних матеріальних активів у підприємницькій діяльності. В умовах сучасного бізнесу оборотні активи набувають нових інтерпретацій, що пов'язано, насамперед, з формуванням джерел їх фінансування за рахунок розширення переліку фінансових інструментів, посиленням впливу на процес прийняття оперативних, тактичних і стратегічних управлінських рішень. Ці тенденції певним чином ускладнюють методіку обліку господарських операцій підприємства і стимулюють пошук нових практичних рішень, впливаючи на умови й фактори динаміки оборотних матеріальних активів.

Серед дискусійних і проблемних питань сучасного стану організації обліку і аналізу оборотних матеріальних активів доцільно виділити: 1) неузгодженість